

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2351,**9. august 2016,****Hispaaniale trahvi määramise kohta selle eest, et ta ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 6,

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu leidis aluslepingu artikli 126 lõike 8 alusel 12. juulil 2016 vastu võetud otsusega, et Hispaania ei ole võtnud vastusena aluslepingu artikli 126 lõike 7 alusel tehtud nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks.
- (2) Tuginedes nõukogu 12. juuli 2016. aasta otsusele selle kohta, et Hispaania ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimiseks, peaks komisjon soovutama nõukogul määrata trahv.
- (3) Hispaaniale määratava trahvi summa peaks põhimõtteliselt ulatuma 0,2 %-ni tema eelmise aasta SKPst, kuid seda summat võib vähendada või selle võib tühistada erakorraliste majandusolude tõttu või asjaomase liikmesriigi põhjendatud taotluse korral.
- (4) Hispaania SKP oli 2015. aastal 1 081,19 miljardit eurot ja 0,2 % nimetatud SKPst on 2 162,38 miljonit eurot.
- (5) Määruse (EL) nr 1173/2011 artikli 2 punkti 3 kohaselt tähendab mõiste „erakorralised majandusolud“ asjaolusid, mille puhul valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki käsitatakse võrreldes kontrollväärtusega erandlikuna aluslepingu artikli 126 lõike 2 punkti a teise taande tähenduses ning mida on täpsustatud nõukogu määruses (EÜ) nr 1467/97 ⁽²⁾. Viimati nimetatud määruse kohaselt on selline ülemäärane eelarvepuudujääk erandlik, kui selle põhjustab i) asjaomase liikmesriigi kontrolli alt väljas olev ebatavaline sündmus, mis avaldab tõsist mõju valitsemissektori finantspositsioonile, või ii) tõsine majandussurutis, mis tähendab negatiivset aastast SKP kasvumäära või kogunenud toodangukaotust pikema perioodi jooksul, mil aastane SKP kasvumäär oli potentsiaalse kasvu määra suhtes väga madal.
- (6) Eespool nimetatud tingimuste Hispaania suhtes kohaldamise hindamise tulemusel on jõutud järgmiste järeldusteni.

— Pärast SKP negatiivset reaalkasvu 10 järjestikuse kvartali jooksul taastus majanduskasv Hispaanias 2013. aasta kolmandas kvartalis. SKP reaalkasv ulatus 1,4 %-ni 2014. aastal ja kiirenes 3,2 %-ni 2015. aastal. Komisjoni 2016. aasta ajakohastatud kevadprognoosi kohaselt peaks SKP reaalkasv ulatuma 2016. aastal 2,9 %-ni. See näitaja ületab komisjoni talituste 2016. aasta kevadprognoosi 0,3 protsendipunti võrra ja selle taga on valitsemis- ja erasektori tarbimise oodatust suurem kasv käesoleva aasta esimeses kvartalis. Seepärast ei ole nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel hõlmatud ajavahemiku (2013–2016) jooksul tõsist majandussurutist esinenud.

— Lisaks ei esinenud 2013–2016. aasta jooksul valitsuse kontrolli alt väljas olevaid ebatavalisi sündmusi, mis avaldaksid tõsist mõju riigi rahandusele. Isegi kui Hispaania inflatsioon oli üllatuslikult madal ja 2014. aastal isegi negatiivne, ei avaldanud see riigi rahandusele suuremat mõju, kuna selle tasakaalustas suures osas oodatust suurem SKP reaalkasv, lisaks soodustasid eelarvepuudujäägi vähendamist ka kiire töökohtade loomine ja maksutulude suur osakaal majanduskasvus.

⁽¹⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 1.

⁽²⁾ Nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrus (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta (EÜT L 209, 2.8.1997, lk 6).

- (7) Seega ei eksisteeri erakorralisi majandusolusid, mis õigustaksid trahvisumma vähendamist.
- (8) 13. juulil 2016 esitas Hispaania komisjonile põhjendatud taotluse soovitada, et nõukogu määraks trahvisummaks nulli. Taotluse toetamiseks esitas Hispaania järgmised põhjendused.

Hispaania tuletab meelde olulisi saavutusi kaugeleulatava reformikava rakendamisel olenemata väga keerulisest majandusolukorrast. Reformid osutusid otsustavaks majandustegevuse tugeva taastumise ja töökohtade loomise toetamisel, samuti kuhjunud tasakaalustamatuse korrigeerimisel. Samuti rõhutab Hispaania märkimisväärset eelarve kohandamist kriisi järel ning madala ja isegi negatiivse inflatsiooni negatiivset mõju eelarve kohandamisele ja majandusele tervikuna. Tõstatatakse ka meetodikaprobleeme, eriti praeguse meetodika väidetavat sobimatust stabiilsuse ja kasvu paktist kinnipidamise hindamisel, et võtta Hispaania puhul arvesse negatiivse inflatsiooniga kaasnevat ootamatust või mõõta täpselt SKP potentsiaalset kasvu. Lisaks osutas Hispaania 2016. aastal valitsemissektori eelarvepuudujäägi vähendamiseks võetud meetmetele ja kohustustele ning kinnitas kavatsust korrigeerida ülemäärane eelarvepuudujääk 2017. aastaks.

- (9) Nimetatud argumentide hindamisel on jõutud järgmiste järeldusteni.
- (10) Hispaania majandus on viimastel aastatel märkimisväärselt elavdunud, muu hulgas tänu keerukates majandusoludes ette võetud reformidele, mis aitasid leevendada töö- ja tooteturgude jäikust. Hispaanias 2014. aasta alguses edukalt lõpule viidud finantsabiprogramm finantsasutuste rekapitalizeerimiseks ja paralleelselt ellu viidud põhjalikud struktuurireformid rajasid tugeva aluse majanduse elavdamiseks. Ka pärast programmi lõpuleviimist jätkas Hispaania struktuurireformide elluviimist, sealhulgas maksejõuetusraamistiku reformimist, pangandussektori ümberkorraldamise lõpuleviimist, avaliku halduse reformimist ja sõltumatu eelarvenõukogu loomist. Rahapoliitika ja euroala tugevdatud juhtimisraamistiku toel loodi nii alus kapitali sissevoolu taastumiseks kui ka finantstingimuste paranemiseks. Kui majanduskasv 2013. aasta teises pooles taastus, edenes sisemine ja maksebilansi tasakaalustamine, mida toetas ka reformist tulenev parem konkurentsivõime. Majanduse taastumisega kaasneb uute töökohtade loomine, mida toetavad palgakasvu jätkuv piiramine ning tööturu reformide mõju. Hoolimata majanduse tasakaalustamisel saavutatud edust, esineb endiselt olulisi probleeme, sest era- ja valitsemissektori kõrge võlatase, mis kajastub eriti suurtes netoväliskohustustes, toob Hispaania jaoks kaasa turgude meelestatuse muutustest tulenevad riskid, ning endiselt kõrge töötuse tase takistab majanduse kohandamist.
- (11) Kuigi Hispaania ei ole võtnud tõhusaid meetmeid ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks vastavalt nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusele, tuleks tunnistada, et Hispaania oli juba võtnud märkimisväärsed eelarve kohandamise meetmeid, et korrigeerida ülemäärast eelarvepuudujääki 2012. aastal ja vähemal määral ka 2013. aastal. Sellistele olulistele eelarve struktuurse kohandamise meetmetele järgnenud, nõukogu 12. juuli 2016. aasta otsuses osutatud väsimus konsolideerimistegevuses tekkis pärast sotsiaalset ühtekuuluvust mõjutanud keerulisi majandustingimusi. Hispaanias esinesid nõukogu viimase soovitusel hõlmatud ajavahemiku jooksul majandustegevuse tugevast taaselavnemisest alates 2013. aasta kolmandast kvartalist olenemata tõepoolest ebasoodsad majandustingimused. SKP lõhe ulatus 2013. aastal potentsiaalsest SKPst – 8,5 %-ni ja kuigi see kiiresti paranes, jäi see 2015. aastal – 4,0 % juures negatiivseks. Töötuse määr jõudis 2013. aastal tippasemele 26,1 % juures ning sotsiaalne tõrjutus ja ebavõrdsus halvenesid pärast kriisi, tõstes vaesuses või sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste osakaalu 2014. aastal 29,2 %-ni, mis on üks kõrgemaid näitajaid liidus.
- (12) Kuigi mõned viimaste aastate meetmed mõjutasid riigi rahandust otseselt negatiivselt, võivad need aidata kiirendada majanduskasvu ja suurendada tööhõivet keskmises kuni pikas perspektiivis ning muuta riigi rahanduse jätkusuutlikumaks. Valitsemissektori eelarvepuudujäägi püsivust põhjustasid ka sotsiaalmaksete vähendused ja vabastused, kuid samas soodustasid need väikesepalgalistele, madalama kvalifikatsiooniga töötajatele ja uutele alalistele lepingutele suunatuna teataval määral sotsiaalset ühtekuuluvust. 2014. aasta lõpus vastu võetud maksureformide eesmärk on alarahastusest hoolimata muuta maksustruktuur kasvu paremini soodustavaks ning parandada maksuhaldust ja edendada võrdsust.
- (13) Positiivse külje pealt võib välja tuua Hispaania vahevalitsuse poolt 2016. aastaks võetud eelarvepuudujääki vähendavad meetmed vastusena komisjoni 9. märtsi 2016. aasta soovitusele meetmete kohta, mida Hispaania peaks võtma, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegne kõrvaldamine. Selleks et rakendada siseriiklike õigusaktide sätteid, millega kehtestada eelarvedistsipliini piirkondlikele omavalitsustele, nõudis valitsus 6. aprillil, et 12 piirkondlikku omavalitsust kiidaksid heaks eelarveassigneeringute kärped 2016. aasta eelarvepuudujäägi

eesmärkidest kinnipidamise tagamiseks. Kuigi praeguseks kõnealuste omavalitsuste poolt vastu võetud kulude kärped jäävad märkimisväärselt allapoole 2016. aasta stabiilsusprogrammis esitatud eeldatavast summast, on Hispaania keskvalitsus kiitnud heaks eelarveassigneeringute kärped suuruses ligikaudu 0,2 % SKPst. 13. juulil teatas Hispaania vahevalitsus kavatsusest kehtestada täiendavaid eelarvepuudujääki vähendavaid meetmeid, mis on väga teretulnud. Tulude poolel peaksid uue valitsuse ametisse astumisel kohe vastu võetavad äriühingu tulumaksuseaduse muudatused korvama 2016. aastaks oodatava tulude vähenemise suuruses ligikaudu 0,5 % SKPst äriühingu tulumaksu osamaksete (*pagos fraccionados*) regulatsiooni tehtavate muudatuste tagajärjel, et tagada äriühingu tulumaksust saadava tulu jõudmine 2016. aasta stabiilsusprogrammis eeldatud tasemele. Kulude poolel võib 14. juulil kokku lepitud keskvalitsuse eelarveaasta lõpetamise kuupäeva ettepoole toomine aidata ohjeldada kulude kasvu 2016. aasta teises pooles. Nende meetmega kaasnevad endiselt märkimisväärsed rakendamisega seotud riskid, eriti seoses äriühingu tulumaksuseaduse vajalike muudatuste õigeaegse vastuvõtmisega parlamendis ja nende piisavusega äriühingu tulumaksust laekuvate tulude oodatava vähenemise tasakaalustamisel. Valitsus on kohustunud võtma ka täiendavaid meetmeid maksupettuse vastu.

- (14) Hispaania põhjendatud taotluses komisjonile on osutatud ka madala ja isegi negatiivse inflatsiooni negatiivsele mõjule eelarve kohandamisele ja majandusele tervikuna. Nagu nõukogu 12. juuli 2016. aasta otsuses tõdetud, oli Hispaania inflatsioon (mõõdetuna SKP deflaatoriga) ajavahemikul 2013–2015 tunduvalt väiksem kui soovitusel aluseks olevas makromajanduslikus lähtestsenaariumis (2014. aastal oli see isegi negatiivne: – 0,4 %). Madala või isegi negatiivse inflatsiooni negatiivset mõju Hispaania eelarvetulemustele tasakaalustas suures osas oodatust suurem SKP reaalkasv.
- (15) Hispaania tõstab esile ka meetodikaprobleeme, eriti praeguse tõhusal meetmel põhineva meetodika väidetavat sobimatust, et võtta Hispaania puhul arvesse negatiivse inflatsiooniga kaasnevaid ootamatusi või mõõta täpselt SKP potentsiaalset kasvu. Mis puutub Hispaanias toimunud eelarve struktuurse kohandamise võimalikku alahindamisse, tuleb meenutada, et potentsiaalset kasvu hinnates kasutab komisjon ühiselt kokku lepitud toodangu funktsioonil põhinevat meetodit, mille nõukogu on heaks kiitnud. Negatiivse inflatsiooni mõju puhul tunnistab komisjon oma analüütilises dokumendis, et eelarvejärelvalve tegemiseks kokku lepitud meetodika, mis põhineb nominaalse eelarvepositsiooni näitajate korrigeerimisel potentsiaalse SKP hinnangute alusel, võib negatiivse inflatsioonimõju olemasolu korral viia eelarve struktuurse kohandamise alahindamiseni. Sellele lähenemisviisile lisandub siiski eelarve kohandamise nn alt-üles meede, millega hinnatakse, kas kulutuste sihttasemed on saavutatud ja kas tulude poolel on rakendatud kavandatud vabalt valitud meetmed. Vastupidiselt struktuurse eelarvepositsiooni muutusele hinnatakse sellise alt-üles meetmega deflatsioonijärgset eelarve kohandamist üle. Hispaania puhul näitab ka alt-üles meetme kasutamine, et soovitud kumulatiivse struktuurse kohandamise näitajat 3,0 % SKPst arvestades aastatel 2013–2015 kumulatiivset kohandamist ei saavutatud.
- (16) Arvestades Hispaania põhjendatud taotlust ja võttes arvesse eelmisi punkte, eriti Hispaania valitsuse poolt alates 2012. aastast tehtud ja praegugi tehtavaid põhjalikke struktuurireforme, nõukogu 2013. aasta otsusega hõlmatud ajavahemikul valitsenud keerulisi majandusolusid, Hispaania vahevalitsuse põhjendatud taotluses välja kuulutatud eelarvepuudujääki vähendavaid kohustusi koos konsolideeritud meetmetega, mis võeti vastusena komisjoni 9. märtsi 2016. aasta soovituselise meetmete kohta, mida Hispaania peaks võtma, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi õigeaegne kõrvaldamine, peetakse põhjendatuks tühistada trahv suuruses 0,2 % SKPst,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Hispaaniale määratav trahv suuruses 0,2 % SKPst selle eest, et ta ei ole võtnud tõhusad meetmed vastusena nõukogu 21. juuni 2013. aasta soovitusel, tühistatakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Hispaania Kuningriigile.

Brüssel, 9. august 2016

Nõukogu nimel
eesistuja
M. LAJČÁK
